

MEEDIA JA INFOVÄLI

Viimase seitsme aasta jooksul on venekeelse elanikkonna enesehinnanguline infomeeritus kodukohas (2008 – 70%; 2015 – 82%) ja Eestis toimuvast kasvanud (vastavalt 70% ja 78%), lähenedes jõudsalt eestlaste hinnangule. Viimase nelja aasta jooksul on samas oluliselt kasvanud eestlaste informeeritus Venemaal toimuva osas (27%; 40%).

Hinnangutes meediakanalite olulisusele infoallikadena peavad venekeelsed elanikud jätkuvalt olulisimateks infoallikateks PBK Eesti uudised ja Venemaa muid telekanaleid (mõlemad 74%), sellele järgnevad venekeelne AK (61%) ja PBK muud Eesti-teemalised saated (58%), kohalikud

venekeelsed ajalehed (52%), uudisteportaalid (50%) ja raadiokanalid (45%).

Samas piirdub Vene meedia mõju televisiooniga; raadio, ajalehtede ja uudisteportaalide puhul eelistatakse kohalikke kanaleid Venemaa omadele. Eestikeelsetest kanalitest on venekeelse elanikkonna hulgas kõige tähtsamaks infoallikaks ETV (36%). Televisioon ja raadio on olulised eeskätt vanemale põlvkonnale, nooremad on üha selgemalt orienteeritud veebipõhisele meediale, sh ka eestikeelsele. Sotsiaalmeedia olulisus infoallikana on venekeelsete elanike hulgas (39%) kõrgemgi kui eestlaste hulgas (31%).

Meediakanalite olulise pingerida eestlaste ja teiste rahvuste hulgas. Vastus küsimusele: „Kui olulised on Teile järgnevad kanalid infoallikana, uudiste ja teadmiste hankimise vahendina?“

	Eestlased			Teised rahvused	
	Väga oluline + küllaltki oluline	Ei ole üldse oluline		Väga oluline + küllaltki oluline	Ei ole üldse oluline
Eesti Televisioon	86	4	Venemaa telekanalid	74	9
Teised eestikeelsed telekanalid	76	5	PBK Eesti Uudised	74	12
Eestikeelsed raadiokanalid	75	9	AK vene keeles	61	17
Eestikeelsed ajalehed	74	10	PBK teised Eestis toodetud saated	58	20
Eestikeelsed uudisteportaalid, veebileheküljed	65	22	Eesti venekeelsed ajalehed	52	25
Sotsiaalmeedia	31	47	Eesti venekeelsed uudiste-portaalid, veebileheküljed	50	31
PBK Eesti Uudised	8	77	Teised Eesti venekeelsed raadiokanalid	45	29
Venemaa telekanalid	8	72	Teised venekeelsed saated Eesti telekanalites	44	30
Eesti venekeelsed uudiste-portaalid, veebileheküljed	8	79	Raadio 4	44	30
AK vene keeles	7	72	Sotsiaalmeedia	39	41
Teised venekeelsed saated Eesti telekanalites	6	71	Eesti Televisioon	36	35
Eesti venekeelsed ajalehed	5	82	Venemaa ajalehed	28	46
PBK teised Eestis toodetud saated	4	82	Venemaa uudisteportaalid, veebileheküljed	27	50
Raadio 4	4	82	Eestikeelsed uudiste-portaalid, veebileheküljed	24	54
Teised Eesti venekeelsed raadiokanalid	4	82	Eestikeelsed ajalehed	22	53
Venemaa ajalehed	3	87	Teised eestikeelsed telekanalid	22	44
Venemaa uudisteportaalid, veebileheküljed	3	84	Eestikeelsed raadiokanalid	20	57

Venekeelne uudisajakirjandus on viimase kümnendi jooksul koos lugejatega kolinud põhiliselt veebi, paberlehtede arv ning olemasolevate ajalehtede ilmumissagedus on märgatavalt kahanenud. Paberlehtedest on oma positsiooni säilitanud ainult venekeelsed regionaalsed lehed, millel on jätkuvalt suur lugejaskond.

Umbes 45% venekeelsest elanikkonnast jälgib eestikeelset meediat. Nendest kaks kolmandikku jälgivad samas ka kohalikku venekeelset ja Venemaa meediat, üks kolmandik eelistab selgelt Eesti meediat. Kolmandik venekeelsetest elanikest on põhiliselt Venemaa meedia mõjuväljas ning veerand ei pea meediat infoallikana oluliseks.

Ukraina kriis ja pingestunud suhted Venemaa ning lääne-riikide vahel on kasvatanud inimeste huvi uudismeedia jälgimise vastu, samas on see tugevdanud erisusi eestlaste ja teiste rahvuste usalduses erinevate meediakanalite suhtes. Kui eestlaste puhul on esikohal eestikeelne televisioon, ajalehed ja portaalid, siis venekeelse elanikkonna hulgas on esikohal Venemaa meediakanalid: televisioon ja uudisteportaalid. Sellele järgnevad kohalikud venekeelsed kanalid: kohalikud ajalehed, R4, telesaated.

Samas on väga suur erinevus meedia üldises usaldamises: kui eestlaste puhul ulatub pingerea tipus olevate kanalite usaldus 70–80 protsendini, küündib venekeelse elanikkonna

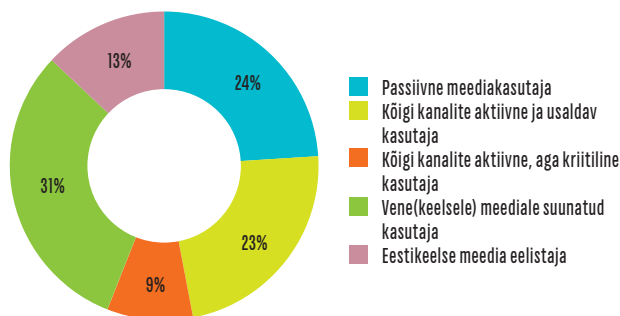
kõige usaldusväärsemaks peetavate Vene telekanalite usaldus vaid 50%-ni ning mitteusaldajate osakaal on nendegi puhul pea kolmandik. Eestikeelse meedia jälgimise kasv venekeelse elanikkonna hulgas ei too automaatselt kaasa kanali usaldamist ning mitme meediaruumi (eestikeelne, kohalik venekeelne ja Venemaa) pingeväljas olevad inimesed on kokkuvõttes kriitilisemad kõikide infoallikate suhtes.

Venekeelse elanikkonna hulgas on võimalik eristada viit meediaorientatsiooni tüüpi:

- » kõigi kanalite aktiivne ja usaldav kasutaja – Venemaa ja kohalikud venekeelsed kanalid on talle olulisemad ja usaldusväärsemad kui eestikeelsed, samas on ka aktiivne eestikeelse meedia tarbija. Grupis keskmisest rohkem naisi, keskealisi, Eesti kodakondsusega, hea eesti keele oskusega ning kõrgharidusega inimesi. Elavad pigem väljaspool Tallinna ja Ida-Virumaad.
- » kõigi kanalite aktiivne ja kriitiline kasutaja – keskmisest oluliselt rohkem naisi, kõrgharidusega, õppureid, Eesti kodakondsusega, nooremaid inimesi. Enam tallinlasi, keskmisest kõrgema eesti keele oskusega.
- » Vene(keelsele) meediale orienteeritud kasutaja – ei tarbi ega usalda eestikeelset meediat, eelistavad kohalikule venekeelsele meediale Venemaa kanaleid. Iseloomulik vanemale põlvkonnale, põhi- ja keskharidusega inimestele, pensionäridele, Ida-Virumaa elanikele, kelle eesti keele oskus on oluliselt alla keskmise. Rohkem Venemaa kodanikke, mujal sündinuid.
- » eestikeelse meedia eelistaja – grupis enam teise ja kolmanda põlvkonna sisseändajaid, keskmisest enam naisi, noori, spetsialistide-juhte ja õppureid. Pigem Eesti kodanikud, elavad väljaspool Tallinna ja Ida-Virumaad, nende Eesti keele oskus on oluliselt parem.

- » passiivne meedikasutaja – ühtviisi ebaolulised kõik meediakanalid, on madalaima informeeritusega. Tüüp rohkem levinud meeste ja noorte hulgas, veidi enam on tööliste hulka kuulujaid, määratlemata kodakondsusega inimesi, tallinlasi.

Meediaorientatsioonide tüüpide jaotus venekeelse elanikkonna hulgas

Võrreldes 2011. aastaga on märgatavalt kasvanud eestlaste osakaal, kes peavad õigustatuks venekeelse ETV kanali loomist (teised rahvused: 2011 – 63%, 2015 – 68%; eestlased: 2011 – 43%, 2015 – 55%). Samal ajal on vähenenud eestlaste hulk, kes peavad õigeaks, et eestikeelsetel saadatel oleks venekeelsed subtiitrid.